

Ötoldalú egyezmény

A Tisza vízminőségéért

Az érdekelt országok aláírták az okmányt

Tegnap, szerdán Szegeden — Kérem, mondja el, miért volt szükség az egyezmény megkötésére? — A vízgyűjtők között a Tisza igen fontos helyet foglal el, hiszen területén ötvíz-európai ország fekszik, amelyek közül négy tagja a KGST-nek, Jugoszlávia pedig a Tisza-völgyi problémák megoldásában együttműködik a gazdasági szervezettel. Ezekben az országokban — a tervszerű gazdasági fejlődés okán — a vízgyűjtők állandóan és folyamatosan növekednek. Az ipar, a mezőgazdaság és egyéb területeken végzett munkák miatt azonban a víz minősége romlik. Ilyen körülmények között arra kell törekedni, hogy az államok a vízgyűjtő készletéből hozzájáruljanak a méltányos részhez. Továbbá, hogy a vízgyűjtő területén felmerülő minden fontos vízgazdálkodási kérdés az érdekelt országokkal közösen és egyetértésben, a kölcsönös előnyök alapelveinek figyelembevételével legyen megoldható.

— Mit remélhetünk az egyezmény aláírásától, amelynek előkészítése egyébként igen hosszú ideig tartott? — A KGST-titkárság kezdeményezésére a magyar küldöttség javasolta, hogy a tiszai országok dolgozzák ki, és kössék meg a Tisza és mellékfolyói vízminőség-vé-

delmét szolgáló egyezményt. Ennek első tervezetét — 1978-ban Bukarestben — nyújtották át a küldöttségeknek. Több éves előkészítő munka után — több lépésben — próbáltuk az egyezmény elfogadását elérni, amelyet most aláírtak az érdekelt, s amelytől természetesen azt várjuk, hogy a Tisza vízminősége a jövőben ne romoljék.

A szerződő felek garantáltan megteszik a szükséges intézkedéseket a Tisza és mellékfolyói szennyeződéseknek megakadályozására, fejlesztik vízvédelmi berendezéseiket, Szorgalmazzák a folyó vízének szennyezés elleni védelmét, és a vízminőség javítását elősegítő korszerű tisztítási módszerek kidolgozását, bevezetését.

A kijelölt határszelvekben — közösen elfogadott módszer szerint — meghatározzák a vízminőséget, ellenőrzik ennek esetleges változását, Ha a víz minőségében váratlanul szennyeződés következik be, különösen szükséges az országok összefogása, egymás kölcsönös tájékoztatása, a szükséges kár-elhárítás azonnali megindítása, sőt, a kölcsönös segítségnyújtás is.

Mindezeket a feladatokat tartalmazza a most aláírt — hazánk számára is rendkívül fontos — tiszai vízminőség-vé-

delmét szolgáló egyezményt. Ennek első tervezetét — 1978-ban Bukarestben — nyújtották át a küldöttségeknek. Több éves előkészítő munka után — több lépésben — próbáltuk az egyezmény elfogadását elérni, amelyet most aláírtak az érdekelt, s amelytől természetesen azt várjuk, hogy a Tisza vízminősége a jövőben ne romoljék.

A szerződő felek garantáltan megteszik a szükséges intézkedéseket a Tisza és mellékfolyói szennyeződéseknek megakadályozására, fejlesztik vízvédelmi berendezéseiket, Szorgalmazzák a folyó vízének szennyezés elleni védelmét, és a vízminőség javítását elősegítő korszerű tisztítási módszerek kidolgozását, bevezetését.

Mindezeket a feladatokat tartalmazza a most aláírt — hazánk számára is rendkívül fontos — tiszai vízminőség-vé-

Városvédők szövetsége

Szerdán a Hazafias Népfront Országos Tanácsa székében az ország 57. városvédők és városszépítő feladatok vállalt közössége szövetséget alakított.

S. Hegedűs László, a HNF OT elnökségének tagja, a szövetség előkészítő bizottságának elnöke alapszabálytervezetet terjesztett elő, s azt vita után módosításokkal és kiegészítésekkel egyhangúlag fogadták el az egyesületi küldöttek. Ezt követően egyesületeik közösségeik nevében aláírták a belépési nyilatkozatot.

Új vízi utak

A Hortobágyi Nemzeti Parkban az idén folytatják a kunkápolnási mocsár rekonstrukcióját. Ebben az évben mintegy kétfélmillió forint költséggel elkészítik a nyílt vízfelületeket összekötő vízi utakat. Ezeket tavasztól őszig rendszeresen közlekedhetnek a természetvédelmi szakemberek, és megkönnyítik a kutatók munkáját is. A csatorna-rendszer feladata lesz továbbá, hogy az árszításoknál, amelyekre a nagy szárazságok idején van szükség, egyenesen természetes eséssel eljuttassa vizet a mocsár minden részébe.

Különjuttalmak

A Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztériumban szerdán miniszteri különjuttalmakat adtak át olyan kutatási eredményekért, amelyek gyakorlati alkalmazása jelentősen segítette az agrártermelés fejlesztését. A tavaly meghirdetett pályázatra 47 pályamű érkezett, nagy részüket a gyakorlatban már több helyen is sikerrel vezették be. A miniszter 18 munkát részesített díjazásban Közülük az első díjas a 31. Állami Építőipari Vállalat Papp Tibor vezette munkacsoportjának alkotása; a szakemberek vasbeton alapítványú fém gabonataró silót fejlesztettek ki.

Bolgár küldöttség látogatása

Emlékplakett az újszegedi szövőgyár kollektívájának

Békét, biztonságot a világnak! Ez volt a jelszava annak a barátsági nagygyűlésnek, amelyet tegnap, szerdán rendeztek az újszegedi szövőgyárban, s ezen beszédet mondott Jordan Krasztev, a Bolgár Kommunista Párt Központi Bizottságának munkatársa valamint Lengyel Károly, a Bolgár Oktatási és Tájékoztatói Központ főmunkatársa. A vendégeket Bertha István, a KSZV vezérigazgatója és Frányó József, az újszegedi szövőgyár igazgatója tájékoztatta munkájukról.

Az ünnepség után a vendégek felkeresték a Csongrád Megyei Hírlap Szerkesztőségét, ma pedig Szentse utaznak, ahol a népfőnt városi bizottságán tesznek látogatást, majd irodalomórát hallgatnak a Horváth Mihály gimnáziumban és megtekintik a városi könyvtárat. A Kurca-parti városban békegyűléssel ér véget a bolgár vendégek kétnapos programja.

Az ünnepség után Kulcsárné Kiss Piroška, a Hazafias Népfront városi titkára átadta a vározigazgatónak a béke érdekében végzett eredményes munkáért kiérdemelt emlékplakettet amelyet az újszegedi szövőgyár kollektívájának adtak át. Kíváncsiak voltak az üzemorvosi rendelőre is. Kérésüket természetesen szívesen teljesítették a házigazdák. Jordan Krasztev elidőzött a Dimitrov brigád gépei között, majd elismerő szavakat írt a brigádnaplóba. Kifejezte örömét, hogy a szocialista brigád vezetője, Antal Istvánné, két hete megnyerte a Bulgáriában rendezett nemzetközi szövőversenyt.

A barátsági találkozáson, az ünnepi beszéd után Kulcsárné Kiss Piroška, a Hazafias Népfront városi titkára átadta a vározigazgatónak a béke érdekében végzett eredményes munkáért kiérdemelt emlékplakettet amelyet az újszegedi szövőgyár kollektívájának adtak át.

Közalkalmazottak aktívaértekezlete

Tegnap, szerdán megyénkbe látogatott Szabó Endre, a Közalkalmazottak Szakszervezetének főtáskára, akit Szegeden, a megyei tanács székében Petrik István, a megyei tanács elnökének általános helyettese fogadott, és megbeszéltek a tanácsi munka aktuális teendőit.

Ezt követően — még délután — aktívaértekezletre került sor a Szakszervezetek Csongrád Megyei Tanácsa Elnökségének utcai székében. Az eseményen részt vett

Házi munkaidő

Mai napig vissza-visszacseng fülemben a tézis „háztartás pedig volt, van és lesz”. Ezzel kezdte, úgy tizenöt esztendővel ezelőtt, szociológus tanárom egyik előadását. Mi pedig meglepetten sandítottunk egymásra a padokban, vajon mi az ördögöt hozakodik elő — egyébként nagy tudású és szeretett tanítónk — a konyhával, amikor nekünk a tanulnivalók teljes sorrendje szerint az idővel való foglalkozás következik. Tanárunk villámgyorsan leszögezte: „azért, mert kell”. Aztán mindenre kiterjedő, gondos magyarázatával, persze, megértette, hogy az életmódvizsgálatok, az időelemzések, „mióta világ a világ, s még két nap”, nem hagyhatják figyelmen kívül a háztartási munka és munkaidő szerepét, összefüggéseit.

Mert bármilyen fejlett is egy ország társadalmi-gazdasági rendszere, tartósan fennmarad a jelentős életmód-meghatározó tényező, a háztartási munka. Kell, létalapot jelentő pihenő, megújulni, erőt gyűjteni a holnapokhoz, a soron következő feladatokhoz — otthon. Ahol lehet (s kell) lakni, táplalkozni, tisztalkodni, ételünket és magunkat karbantartani. Amire, persze, rámehet (s rá is megy) időnk tekintélyes része, teremthet (és sajnos teremt is) feszültségeket, konfliktushelyzeteket. Többet, mint gondolnánk! Timár János Idő és munkaidő című tanulmányában (ami a Közgazdasági Szemle 1985. novemberi számában jelent meg) meglepő összehasonlításra alapuló adatokat közöl. Ezek szerint a szocialista szektor munkaidőalapja 1984-ben 9,1 milliárd óra volt — s évente mintegy 8 milliárd órát fordítunk a háztartási munkára. Azazhogy, legyünk tárgyilagosabbak: esztendőnként közel 8 milliárd órát dolgoznak otthon a háztartást vezetők — akiknek túlnyomó többsége nő. Mert reggeltől fogva, hagyományosan, a nők a felelősek a háztartásért; a családi gazdaság s gazdálkodás kulcsfigurája a feleség-anya. O végzi a házi munkát (például bevásárlás, főzés, mosás, takarítás stb.) zömét. Végzi, és vélekedik róla. Egy részük nyomasztó napi robotnak tartja, a másik tábor alkotó, látható, kezzel fogható eredményt produkáló munkának, vannak, akik ösztönösen vonzódnak hozzá, s akadnak, akik ki nem állhatják.

De, bárki bárhogy is vélekedik, s fogja fel (illetve meg) a dolgot, a kereső munkát is végző nőknél a fő kérdés végül is az, hogy miként lehet viszonylag rövid idő alatt, a legkevésbé hajszoltsággal elvégezni mindazokat a munkákat, amelyek a család ellátása szempontjából nélkülözhetetlenek. Hogy a dolgozó nő minel kevésbé kósse a „háztartási robot” szerepe, ami erős terhelés esetén, jól tudjuk, meg-megrázza a munkahelyi teljesítményeket, sőt a családi életet is; ellentmondásos helyzetek, konfliktusok forrása. Közismert, ajánlott recept a családi munkamegosztás átalakítása: a férfiak, a gyerekek fokozottabb bevonása a háztartási munkába. Megértük, már nem elvi kérdés, a családok jelentős részében lassan gyakorlattá válik, hogy a feleség-anya mellett a család más tagjai is részt vállalnak a házi munkákból. Az ellentmondások feloldásának egyik útja-módja kétségtelenül ez lehet. Am az esetek egy részében — különösen, amíg a gyerek kicsi — kevés az is, ha a férj az otthoni munkából jelentősen kiveszi a részét. Akkor ugyanis nem jut elég ideje és energiája arra, hogy a főállásban keresett jövedelmét kiegészítse plusz munkák vállalásával. A plusz jövedelmekre pedig — egyelőre úgy tűnik — a legtöbb családban szükség van (Társadalmi újraterrelésünk sajátos szektorában, a második gazdaságban, 1984-ben 4,6 milliárd órát dolgoztunk!) Nem biztos hát, hogy a háztartási teendőket agyontelthet feleségek azt szorgalmazzák, férjüket otthon segítsen, ha arra is van lehetősége, hogy ugyanazon idő alatt gmk-ban pénzt keressen.

Az ellentmondások megszüntetéséhez vívó, másik utat sokan abban látják, hogy lehetővé kellene tenni szélesebb körben nálunk is a nők számára, a munkahelyi tevékenység és a háztartási munka jobb összeegyeztetését — rész munkaidős foglalkoztatással. Bizonytal, jó néhány olyan munkaterület van, ahol a nők 4 vagy 6 óras foglalkoztatásával lehetne próbálkozni. Ha a háztartás, a kisgyermeknevelés gondjaival túltelít megterhelt nővel szemben nem támasztanánk a férfiakéval azonos (néha nagyobb...) követelményeket, szilárdan kötött, nyolcórás munkaidőben, hanem lehetőséget teremtünk arra, hogy úgynevezett rugalmas vagy rész munkaidőben, kevesebbet vállaljanak, akkor tán előbbre juthatnánk némileg a gondok enyhítésében. — Hát még ha mindezek mellett a szolgáltatások, az ellátás, a javítóbazisok jobb szervezésével, a gyermekintézmények és a szociális létesítmények fejlesztésével gyorsabban végezhetővé, könnyebbé — mondhatnánk, államilag támogatottabbá — tehetnék a házi munkák végzését! Akkor bizonyára nem kellene évente mintegy 8 milliárd órányi munkát fordítani a magyar háztartásokra.

A jobb családi munkamegosztással segített, rész munkaidőben foglalkoztatott, s ezért az otthoni munkát szervezni jobban tudó nők, fokozottabb támogatással, jócskán le tudnák szorítani ezt a „konyhai munkaidő-alap”-ot. Jó lenne erre jobban odafigyelni! Mert a tézis szerint „háztartás pedig volt, van és lesz”

Szabó Magdolna

Új építőlemez

Megkezdődött a Nyugat-magyarországi Gazdasági Kombinát új gyártósorának próbaüzemeltetése a nyár közepe felé a tavaszi BNV-n nagydíjjal jutalmazott Colornyp felületkezelő építőlemezéből évente egymillió négyzetméter készül Szombathelyen. Az erre a célra elsőként alkalmazott elektromos felületkezelési eljárás révén a jól ismert cementkötésű faforgácslapból új tulajdonságokkal bíró terméket sikerült előállítani.

Élénkült a piaci élet

A Belkereskedelmi Minisztérium árutorgalmi jelentése szerint a lakosság az év elejétől április végeig 166,9 milliárd forint értékű árut vásárolt, ami folyóáron 8,7 százalékkal, összehasonlítható áron pedig 3,7 százalékkal volt több, mint a múlt év azonos időszakában. A forgalom élelmiszerekből és vegyes iparcikkekből nőtt nagyobb mértékben — 4,8, illetve 4,6 százalékkal — a ruházati cikkekben viszont csak 1,8 százalékkal több talált vevőre, mint az elmúlt esztendő tavaszán.

Az áprilisi áruellátásról a jelentés megállapítja, hogy a kínálat a megelőző hónapokhoz hasonlóan alapvetően jónak minősíthető.

Tőkehúsokból volt elegendő, ám az olcsóbb húsfélék

Árutorgalmi jelentés

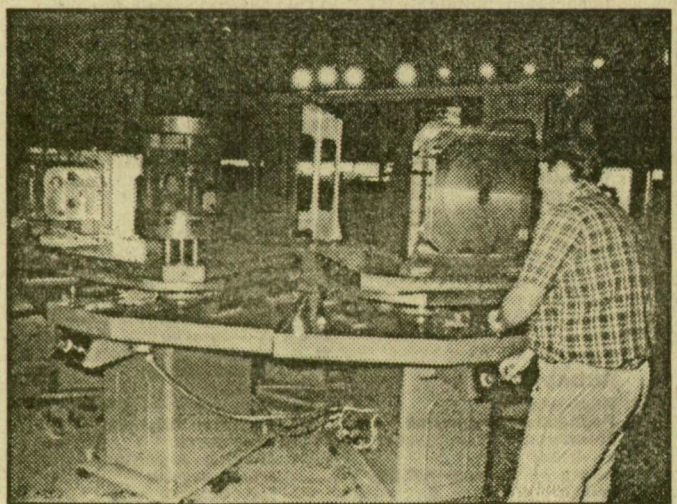
és belsőségek továbbra is hiányoztak a hűsoltokból, a piacok árusítóhelyeiről. Hasonló volt a helyzet a baromfi: aprólekből, belsőségből és darabolt áruból nem tudták mindenütt kielégíteni a keresletet. Több helyről jelezték, hogy az ünnepek előtt a forgalomba hozott füstöltárak minősége nem elégítette ki az igényeket, magas nedvességtartalmuk miatt. 15-20 százalékkal beszáradt. A burgonya, zöldség és gyümölcs, valamint a primóárak kínálata a hónap folyamán bőségesnek bizonyult.

BNV, BNV, BNV

Főszereplő az elektronika

Tegnap délelőtt továbbra is a szakmai napok eddigi megszokott programozatával folytatódott a tavaszi BNV. A K pavilonban rendezték meg az elektronika napját. Százhusz szakember részére tartottak előadást, ismertették az elektronikai iparág jelenlegi helyzetét, és beszéltek az időszerű tennivalókról.

Sajtótájékoztatót tartottak az NDK-beli kiállítók. Összegezték vásárlási szereplésüknek eddigi mérlegét, és elmondták, hogy az NDK kiállítói sikeresnek minősítik az idei tavaszi BNV-t. Helyszíni bemutatóra hívta az újságírókat a szovjet Expo-centr, és megvonták vásárlási mérlegüket a lengyel kiállítók is.

A Csepeli Szerszámgépgyár állította ki a precíziós, öt-palettes gyártócellát, amelyet BNV-nagydíjjal tüntettek ki